

Előfizetési árak:

Éves 10.— Ft
Féléves 5.—
Negyedéves 3.50
Egy hónap 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
téssel.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiac, a város-
száll szemben.

Hirdetések:

Egy hasábot postá-
soronként 5 kr-ával
számítanak.

A kormányzat szelleme.

Debreczen, április 24.

Véget ért az appropriációs vita is, tehát meg lehet állapítani a mérleget. Mindenekelőtt ismételnünk kell, hogy az ellenzék, híven a megállapodásokhoz, mit sem tett, a mi késedelmet okozott volna. — Szorított álláspontja megjelölésére és semmit sem vont a vitába, a mi nagyobb ellentéteket, vagy épen elkeseredéseket idézhetett volna elő. Csupán Ugron Gábor tett ebben kivételt, a meny-nyiben kissé forszírozva követelte Bánffy alterégóinak, a vármegyékben és Tisza szellemének, a parlamentben, eltávolítását és a miniszterelnökhöz azt a kívánatot intézte, hogy válaszfalat állítson fel a múlt és jelen között.

Nem árulunk el titkot, midőn állítjuk, hogy Ugron követelése oly események reflexei melyek a kulisszák mögött tényleg lejátszódnak. Az ellenzéken megmaradt képviselők, valamint azok is, a kik a kompromisszum előtt oppozíciót csináltak, most pedig a szabadelvű párt tagjai, úgy látszik, úgy képzelték maguknak az új irányt, hogy Széll Kálmán miniszterelnök egy ideig odaadja a firmáját, hogy annak védelme alatt mindaz megtörténhessék, a mire ők aspirálnak. Ez aspirációk

egyike volt: nagy változás a megyei közigazgatás személyzetében, melynél első sorban, hogy ne mondjuk: kizárólag, az ő régi párhiveiket kellett volna figyelembe venni. A főispánok egész sorát proskribálták, de — a várt evolúció csak nem akart megindulni. A következménye ennek az lett, hogy megkezdődött az agitáció és a befolyásolási kísérletek. A második következmény volt: az ellenagitáció és az ellentétes befolyásolási kísérletek. Közül állt, mint szikla a tengerben, a belügyminiszterium vezetésével is megbízott miniszterelnök. Mindenfelé barátságosan, de határozottan visszautasította a befolyásolást és csak oly változásokat helyezett kilátásba, melyek mellett országos, vagy legalább helyi érdek szól. Ha ez nem okozott is észrevehető surlódásokat, időnként mégis keltek apró lehangoltságok és csalódások. Ekkor jött az appropriációs vita s az ország tárogatója, vagy mint Barta Miklós írja egyszer: „a parlament nyelve,” Ugron Gábor, a maga módja szerint, a helyzet szöcsövévé tette magát. Bánffy alterégóinak eltávolítása a megyékből, Tisza szellemének eltávolítása a parlamentből, kiáltá a nagy székely. Amde nem így volt gondolva a paktum. A mostani és a volt ellenzék hívei

sokkal kisebb töredékét teszik a nemzetnek, hogy sem egy kormány egyedül ő rájuk támaszkodhatnak. Így az erőszak uralmának legrosszabb módja keletkezhet, mely különben nem lenne tartható. Tisza szellemét a parlamentből kiűzni, ez a kívánsága Ugronnak mégis csak nagyon naivan hangzik. A szellemet nem lehet kézzel megfogni. Ha azt az ajtón kiűzik, ezer más nyílson ellenállhatlanul visszajön. — Ha egyik nyelvét kiszakítják, nő neki ezer másik s annál hangosabban, hallhatóbban s behatóbban beszél, minél inkább el akarják őt hártani. A nép egyáltalán nem tudja megérteni a Tiszák, apa és fiu, örökös üldözését. Az apa három lastrumon át volt miniszter. Valóban oly nagy bűn ez, hogy nem lehet megbocsátani annak a férfinak, kinek mint elsőrangú államférfiúnak kiváló hazafis érdemeit ellenségei daczára a történelem kétség nélkül kellően fogja méltányolni? A fiuról állítják, hogy miniszter akar lenni.

Hát oly bűnös ez az ambíció és hijával van egy fiatal erőben levő, erős akaratu és igen tehetséges politikusknál minden jogosultságnak? Mindkettejük törekvése, hogy a politika menetére befolyást gyakoroljanak, nem oly bűnös valami, mint odaállítani

TÁRCZA.

Történet.

Irta: Bartha Pál.

Szürkülődik. Az Ujjfaluból a városba vivő utmente teljesen esőndes. Csak a mellette elterülő erdő lombjai zizegnek, susognak. A hold most bujik elő a hegy mögül s bágyadt fényét ráveti az erdőre, melynek árnyéka ráborul az országútra, csipkeshalagot képezve rajta.

Psz. Az erdőből zaj tör elő. Mintha egy száraz galy roppant volna meg egy óvatos lépés alatt. Csakugyan. A zaj ismétlődik nemsokára tisztán kivehető hogy valami lépés okozta.

Mint a tolvaj, lábujjhegyen, óvatosan tekintgetve jobbra-balra. ér ki egy sötét alak az országútra. Nyugtalanul néz a város felé, majd bosszus morgással visszahúzódik s meglapul az utszéli árokban.

S vár, vár mozdulatlan.

Midőn kis vártatva egy alak jelenik meg a kanyarodónál, hideg borzongás futja át tagjait. De csak egy pillanatig tart ez, a másikban már uralmat nyer a gonosz.

Az utas elébe a leselkedőnek, ki épen csak erre várt.

Egy hatalmas ugrással oldalánál terem s mire az felocsudhatna, összerogyik s kebléből hatalmasan fölbuzog a vér.

A tettes pedig, mint egy maeska, tünt el a sűrűben.

Öreg este lett, mire Valkó Gyuri megindult a városból. Neki is ereszté lovait, legalább az éjjél találja otthon, ha már korábban nem érkezhettek.

A falu határán volt már, épen az erdő alatt, midőn a Szárcsa nagyot horkolva lefordította a szekérrudját. No jó, ilyet. Gyuri egyet suhant felé, de csak nem indult a Szárcsa, megvetette a lábát s határozottan mutatta, hogy nem akar menni.

Se jó szó, se ostor nem indítja utnak. Csudálja is ezt Gyuri váltig, ilyen nem esett vele soha, el se mondja otthon, rájár az apja, hogy még ló sem való a kezébe.

Akár így, akár úgy, a ló egy tapodtat sem.

Leszáll, gyújtóval világít a lovak elé.

Majd hogy hanyatt nem vágódott.

— Ember.

Reszketett. Ember az uton. A gyújtó a körmét égette s jó időbe került, míg ellökte magát. A meglepetés megmeresztette tagjait.

Mikor ámulatból magához tért, megvizsgálta jobban az embert.

— Kézdi Károly. Még szivárgott a vér melléből, de szemei csukva voltak.

Nem hagyhatta ott. Nehezen, kimé-

lettel felemelte a szekérre és lépésben hajtott tovább.

Eleget gondolkozott, de nem tudta kitalálni, hogy mi történhetett. Ki tehetette? Hogy megbusul majd szegény Kakas Maresa! . . . Különben ott maradt még a más, Mihály Palkó, ki épen úgy vergődött Maresa után, mint Kézdi. — Igaz, — hogy a mióta Kézdi hazajött volt, inkább ő, mint Palkó kellett Maresának.

Az öreg Kézdiné, mikor leemelték fiát, oda omlott rá egyetlen támaszára s átkozta a hazahozóját, a gyilkosát.

Valkó Gyurival forogni kezdett a világ. Hiában vigasztalták anyja, szivbéli mátkája, vigasztalan maradt.

Pedig Julesa jaj be szépen mondta: — Ne félj Gyuri, ha az egész világ annak is tart, én nem s a mikor hazajössz onnan, én itt leszek.

Reggel se lett jó móddal, midőn Valkó Gyurit a faluházára vitték, hogy adjon számot istentelenségéről.

A főbíró nem is igen nézett rá. Undorodott a gaztett végrehajtójától, kinek elég bátorsága van arra, hogy a legnagyobb igazságot is letagadja.

Valkó Gyuri ott sápadt a szuronyok közt s szeméit bátran hordozta vállatán, csak az fájt, hogy még ezt is bűnül tudták be.

szeretik, mert mindenkinek, aki a kormány ügyeit vezeti s a felelősséget viseli, elég ítélőképességgel kell bírnia, hogy megítélhesse, minek lehet helye programja keretében s mit kelljen visszautasítania. A mostani miniszterelnök bir ezzel az ítélőképességgel. Bizhatunk benne és ő is bizik magában. Ezért jelentette ki Ugron aposztrofálására fennhangon és határozottan: „A kormányzat szelleme le van téve programomban!” E program szellemében szívesen befolyásoltatja magát nemcsak a Tiszák, hanem az Ugronok által is, mert az szellem az ő szelleméből s minden egyebet, jöjjön jobbról vagy balról, el fog utasítani, mert különben eltértené őt a maga elé tüzött iránytól.

Társadalom és korrupció.

Debreczen, április 24.

Panamáról és panaminókról nem igen szívesen beszélünk. Mert az ilyesmirel okoskodni nem egyéb rekriminációnál: rekriminálni vagyis utólag haragudni a megtörténtekért nem jó és haszontalan mesterség. Nem is a közérkölesök megprédikálása a szándékunk, hanem magyarázatát adni annak, hogy mi fakaszt a társadalmi életben olyan kelevényeket, a milyenek a mult héten is fölpattantak.

Egyebek közt a nagy aradi panamá utójátéka is a mult héten játszódott le a bíróság előtt. Ez az eset is nem mint eset, hanem mint példakép érdekes nekünk. Mert képét tárja föl annak a nagy hálózatnak, mely a társadalmat és annak tagjait a romlottság fonálával körül fogja. Egy város és egy egész megye hivatalos apparatusa jelenik meg a bíróság előtt s kiderül, hogy az egész város, az egész megye, ha nem is tudott a vádolt bűnös cselekményekről, de érezte, hogy a közhivatalnokok egy csoportja

bűnből él, olyan uriasan, a mint él. Ki támadna a bűnös cselekmények ellen, kinek volna bátorsága? Ki sértené meg halálosan a pertu barátját, a rokonát.

Igen, az teszi a bűnöket leplezhetőkké, titkolhatókká, hogy kesi a társadalom, kivált a vidéken, ahol a társaséletben az emberek mindig ugyanazokra a személyekre vannak utalva, ahol az emberek között az érintkezés általános és mindennapi. Vegyük hozzá, hogy aki csak egy barátjával szemben is a köteles szigort alkalmazza, az magát örökre kizárta abból a társaságból; mert aki a puritást adja és a félszűzesség kérhetetlen üldözőjeként gerálja magát, attól mindenki fél; mert kinek-kinek a malma alatt megülepedett az izzap.

De tévedne, aki azt hinné, hogy mindezekből az következik, hogy a félszűzesség, a romlottság, magyarul szólva, a korrupció, csak a kisvárosi társadalmak privilégiuma. A vidéken a kis kör, a kimért környezet és az emberek sűrű érintkezése természetesen növeszti nagyra az erkölcsi züllést. A nagyvárosban épp a fordítottja van. Itt nagyobb a esábitó alkalom. A gazdag nagyvárosi élet minden esábitója rátaamad az emberre, hívja, csalogatja, kecsgetti. Ember legyen, aki ellenállani tud. Itt meg az szolgál biztató és leplező körülményül, hogy az emberek keveset érintkeznek egymással és így nincs módjuk kiismerni másoknak titkait. Elkövetni a bűnöket a nagyvárosban könnyebb leplezni a már követtettek vizont könnyebb kis városban.

De a ki a társadalmi és közéleti félszűzességnek és bűnöknek forrását egyedül az alkalom kínálkozásában és a esábitások nagyságában keresi az nem lát a dolog mélyére. Mert mindezek okát egy más forrásban is kell kutatni abban, hogy a közéletben domináló és leggyakrabban megjelenő osztály, a középosztály gazdaságilag nincs kellő biztonságban. Ahol a középosztály gazdasági szolidabb alapokra épült, mint Angliában, ott a közélet szélesebb köreit érintő korrupció ritka és kivételes jelenség. Ott azonban hol a középosztály vagy a pillanatból él és a pillanatból se kedvezően, ott nem kell csodálni, hogy e középosztálynak

egyénei között gyenge jelleműek is számosságban akadnak.

Elvégre oly kevés az, amit a közélet és a társadalom a középosztály tagjainak nyújt, hogy sokan megkivánják az ennél többet. Se az állam, se egyéb közintézmények és magánvállalkozások nem elégítik ki a középosztályt annyira, hogy ez a talajt biztosnak érezze lábai alatt. A megélhetésnél többet a középosztály a maga egészségében nem várhat és nem is kívánhat; nem véletlenség tehát, hogy olyanok, a kik a megélhetésnél többet akarnak szerezni, ha nem egyenes uton is, ittois ott is akadnak. Aztán meg az a nem egyenes ut is olyan tág fogalom. Kicsit tágabba boesátott lelkiismeret is már görbe ut, de azért erkölcsbiróként fellépni az ilyen kissé tágabb lelkiismerettel szemben, a becsülettel való hiálkodás lenne.

Nem a mentegetés itt a célunk, hanem a magyarázás. Mert mi meg tudjuk érteni az uralkodó félszeg és bűnös jelenségeket; de kárhóztatásnál egyébire is gondolunk! az orvoslásra.

Az egyes emberek elkövette cselekményekre elég medicina a büntető-törvénykönyv. — a melynek egyaránt van megtorló és elriasztó eleme. De az orvosszert a társadalom egészére a büntető-törvénykönyv ne adja meg, mert abban csak személyekre szabandó büntetések vannak megállapítva. Az orvosszert kár is törvényszakokban keresni, mert a törvény csak holt betű.

A társadalmi erkölcsök nevelőjeül inkább a társadalom egyes rétegei gazdasági helyzetének javítása tűzendő ki programul. És pedig a középosztály helyzetének javítása volna az első és főfeladat. Mert a középosztály a dereka a társadalomnak. A középosztály adja meg a társadalmaknak a jellegüket. Ha ez az osztály kedvező helyzetnek örvend, ez kedvező képet tár elő az egész társadalomról. — Mert a mai társadalmi élet, a mióta a harmadik osztály kivívta magának a polgárjogok teljességét, csakugyan a középosztályon alapul nálunk.

H—s.

Vallatták szép szóval, fenyegetéssel; hiában.

Tagadott végig.

Pedig nyilvánvaló volt bűnössége. Haragossa volt Kézinek, azt vallotta kettő is.

Aztán ki is hihetne el olyan mesét, a milyent kitalált, hogy holtan vette szekerére? Aztán az a kés, mit a vértócsa mellett találtak, meg a gyújtópikszis az övé volt.

Nem hitték el, hogy ezek az emelőkör eshettek el valahogy s vérezdtek be.

A törvény lejárt. Gyuri ott maradt. Edes anyja beteg lett; a nagy csapás sebet ütött a szívében.

Az öreg Valkó uram akár nem is élt, se szava se beszéde. A gazdaságát a eselédre bizta. Ugyan kinek is gazdálkodjék már; ha fia nincsen.

Egri Julesa csak el-eljárógatott Valkókhoz, még ügyelni a beteget, még rendbehozni egyet-mást a háznál. Míg Gyuri otthon volt, úgy megszokta azt a jó öreg asszonyt, hogy most fájdalmában a viláért sem hagyhatná magára. Együtt sirtak ketten.

Kakas Maresa is sokat változott. Elvesztette régi, szilaj kedvét, megkomolyodott, mióta Kézdi Károlyért gyászt visel. Fel is fogadta: feketeszin kendőjét nem váltja pirosra. Megérdemli az a legény, hogy el ne felejtse.

Pedig akár főköttöt tehetett volna a fekete kendő helyett. Mihály Palkó járt utána váltig. Meg is kérte; de Maresa azt mondta: nem...

A hogy Palkót erdőkerülőnek fogadta az uraság ismét s most büszkében kopogtatott be Kakasékhoz. De most sem volt szerenésége; most is azt mondták, mint eddig: nem.

No'ha nem, hát — gondolta — megmutatja, hogy különb leányt vesz el, mint a Kakasék Maresája.

Egriékhez fordult. Julesa szívesen fogadta, de hogy a szó rávivődött a dologra, azt felelte, hogy Valkó Gyurin kívül másé senkié sem lesz.

Mihály Palkónak vérvörössé gyult az arca. Hát ő hozzá, a jó fizetésű erdőőrhez, ne jönné el Egri Julesa, kinek szeretője a tömlőz fenekén van! Nem is állhatta szó nélkül, hetykén vetette oda Egri Julesának:

— Hiszen Valkó Gyuri nincs már. A mig itt volt köztünk, szerethetted, de bolond volnál, ha még most is hozzákötvé éreznéd magadat.

— Az az én gondom. Megigértem, addig várok, mig haza jön.

— Soká lesz az, galambom.

— Addig várok.

Mihály Palkó gunyosan mosolygott.

— Találkozunk mi még, — szolt

a lányhoz s behuzta maga után az ajtót...

Mihály Palkó azután sem tudott Julesától egy biztató szót kapni, pedig bolondult utána. Ahogy szerette Maresát, úgy égett most Julesáért.

Neki adta magát kötelességének. Járt az erdőt éjjel nappal, tultéve társán, — az országut mellett elterülő erdőnek kerüdjén.

Idő vált, mikor ennek az őrizetése bizott erdőben mind szembetűnőbb lett a kár, az uraság megeseélte őket. Az országut mellett lévő erdőhöz került Mihály Palkó.

Pedig Palkó dehogy örült ennek. Mintha valami rosszat kívánt volna, a most esztendeje itt megölt Kézinek, örökké róla álmodott. — Maresát is azért hagyta el, mert az a fekete kendő a fején sehogy sem volt barátságos.

Az első éjjel — hogy az erdőn járt — pihenni leült egy halomra. Elszundikálhatott egy kissé, fáradt volt.

Egyszer csak úgy tetszett, mintha lövést hallott volna, majd iszonyatot keltő hangon e kiáltást:

— Ne hagyjatok, ne hagyjatok.

Remegett mint a nádszál. Borzongással nézett ki az országutra, de mégis megemberelve magát, — megindult a kiáltás felé.

Egy alak állta útját. Valkó Gyuri

A szombat lefolyásában, me hogy vé felsőbb

Na

középisk szik meg József p szeretett

s aki a

karok k

hathatós

tett a m

most p

emlékez

Ug

nevében

tanáregy

pro hie

ki Beötl

meg a k

A

Hómann

czéblől,

tője szer

kedhessé

ezuton b

oktatási

Ap

legfőbb

sőbb leá

felolvasó

tapasztal

foglalkoz

a magasi

déseivel.

szóló tör

javítását,

művészet

kivánja r

állítását,

érvényesi

Kezében teteme.

Reg

emberek.

Job

el az e

beszéltek

De

ugyanigy

gondolko

Mih

Egr

is, a sz

mást s h

Egy

Mag

Mih

hogy m

ólte meg

tette, hog

Meg

Az

kése...

Azt

meg, hog

Nag

Valkó Gy

érte. Leg

is ítélhe

gáltatás r

Egés

milyen

Gyuri!

A tanári kör gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, április 21.

A debreczeni tanári kör f. hó 22-én, szombaton délután 5 órakor látogatott s élénk lefolyású gyűlést tartott az ev. ref. főiskolában, melyet már csak az is érdekessé tett, hogy vendégül megjelent a helybeli ev. ref. felsőbb leányiskola egész tanári testülete.

Napirend előtt az elnök, Dóczy Imre középiskolai felügyelő mély sajnálattal emlékszik meg a kör elhunyt alelnökéről, Cserhalmy József piarista főgimn. igazgatóról, aki közszeretben és tiszteletben állott városzerte s aki a kör alapításában, a különböző tanárikarok közötti baráti érintkezés fentartásában hathatósan közreműködött. A kör koszorút tett a megboldogult koporsójára annak idején, most pedig jegyzőkönyvben örökíti meg emlékezetét.

Ugyancsak az elnök jelenti, hogy a kör nevében üdvözölte Beöthy Zsoltot, az országos tanáregyesület elnökét, midőn a király a *pro literis et artibus* érdemjelével tüntette ki Beöthy a legszivesebb levélben köszönte meg a kör figyelmét.

A kör társas összejövetelt rendezett dr. Humann Ottó min. tanácsos tiszteletére azon czélból, hogy a középiskolai ügyosztály vezetője személyes érintkezés útján is megismerkedhessék a debreczeni tanársággal és hogy ezuton bizalmasabb kapocs fűzze össze a közoktatási főbb hatóságokat a tanárokkal.

Apróbb bejelentések után a gyűlés áttért legfőbb tárgyára, Dóczy Gedeon ev. ref. felsőbb leányiskolai igazgató felolvasására. A felolvasó gondos tanulmányban, elméleti és tapasztalati tudásból merített értekezésben foglalkozik a felsőbb leányiskolák, általában a magasabb nőképzés bonyolult és vitás kérdéseivel. Kívánja a felsőbb leányiskolákról szóló törvény megalkotását, kívánja a tanterv javítását, kivált szép, hogy az irodalmi és művészeti tárgyakra több gondot fordítsanak, kívánja női kereskedelmi és szakiskolák felállítását, hogy a nők a férfiakkal versenyt érvényesíthessék tehetségüket; kívánja a fel-

Kezében kés, lábánál Kézdi Károly hörgő teteme . . .

Reggel elterülve találták meg az emberek.

Jobban lett. Még ő maga mondta el az esetet. Az emberek szörnyűködve beszéltek Valkó Gyuri rettenetes bűnéről.

De mikor másnap, harmadnap is ugyanígy történt, azon a helyen, kezdtek gondolkodni az emberek!

Mihály Palkó ágyba került.

Egri Julesa csak elment látóba oda is, a szíve vitte. Vigasztalta őt is, mint mást s hallgatta lázas szavait.

Egyszer csak elmaradt.

Maga helyett küldött mást. A bírót.

Mihály Palkó annak is elmondta, hogy mikor, milyen helyt, milyen tájt ölte meg Kézdi Károlyt; azt sem felejtette, hogy hová dugta el a kést.

Meg is találták.

Az övé volt. — A Mihály Palkó kése . . .

Azt is megmondta, hogy azért ölte meg, hogy Kakas Marcsa ne legyen az övé.

Nagy utánjárással, de kiváltották Valkó Gyurit. — Mihály Palkó ment be érte. Legalább úgy kellett volna. De nem is ítélték el. Az emberi igazságszolgáltatás már nem fogott rajta.

Egész életében azon kaczagott, hogy milyen boldog Egri Julesa meg Valkó Gyuri!

sőbb leányiskolákba jobb könyveket és megfelelőbb módszert.

A kör nagy elismeréssel fogadta a felolvasást és S. Szabó József, Kardos Albert s az elnök hozzászólása után köszönetet szavazott Dóczy Gedeonnak a tanulságos munkáért.

Irodalom és művészet

* **Philippe szerelmei.** Feuillet Octave azon írók közé tartozik, akiknek mindig lesz közönségük, mert a romantika sohasem megy ki egészen a divatból. Feuillet bájos regényei között, amelyekben a francia nemesség kiváló jellemvonásait oly vonzó színekkel rajzolja, kiváló helyet foglal el „Philippe szerelmei” című regény, amely most jelent meg, mint a „Legjobb könyvek” II. évfolyamának utolsó, huszadik kötete. A regény hőse egy fiatal gróf, aki elmenkül szüleinek vidéki kastélyából, mert az unokanővérét akarják hozzá nőül adni. Meggyűlöli a szerelmes unokanővérét csak azért, mert attól tart, hogy hozzá akarják erőszakolni. Párisba megy, ahol beleszeret egy színésznőbe: hogy a művésznő közelébe juthasson, drámát ír, amelynek mindenki fényes jövőt jósol. A szindarab megbukik s a színésznő elhagyja az ifjú gróft. Közbeesik a német-francia háború, melyben az ifjú gróf hősiességgel viseli magát, s megmenti őrnagyának egy marquisnak életét. A háború után viszonyt kezd a marquis feleségével, de csakhamar megunja s mikor atyja betegsége miatt haza látogat: beleszeret az unokanővérebe, akit évekkal azelőtt hozzá akartak erőszakolni. A kedvese azonban nem akar lemondani róla s oda utazik az ifjú gróf családjához, hogy a házasságot lehetetlenné tegye. A menyasszony lelki nemessége azonban győzedelmeskedik a marquisné gonoszságán s a szerelmes asszony lemondva az ifjú gróf szerelméről, visszatér a férjéhez Párisba. Mindez minden pikantéria nélkül a régi romantikus iskola stílusában, de azért rendkívül érdekesen és vonzóan van megírva. Feuillet e regénye, mint a „Legjobb könyvek” minden kötete — elegáns kék vászonba kötve 50 krajczárért rendelhető meg a kiadó Légrady testvéreknél vagy bármely könyvkereskedésben is.

Most jelent meg Lengyel Adolf Titusz, budapesti anyakönyvvezető-helyettes től a Franklin Társulat által kiadott **Anyakönyvi Index** második évfolyama, — mely az allami anyakönyvi intézményre vonatkozó, s eddig számra ötszázat meghaladó összes miniszteri rendeleteknek és elvi jelentőségű határozatoknak betűrendbe szedett kivonatos gyűjteményét foglalja magában. — Az „Anyakönyvi Index” az anyakönyvvezetőnek nélkülözhetetlen segédkönyve, a miniszteri rendeletek és határozatok labirintusában pedig biztos kalauza. Célja: hogy az anyakönyvvezető minden, bármily bonyodalmas esetben is gyorsan és biztosan eljárasson; haszná: hogy megkímélje az anyakönyvvezetőt magánjegyzetek és index-féle készítésének fáradságos munkájától. Az anyakönyvvezetők különös figyelmébe ajánljuk a művecskéhez csatolt Hasznos tudnivalókat is, a hol a külföldiekre vonatkozó házasságok, minden néven nevezendő kérvények felszerelése, az anyakönyvekben előfordulható fel- és megjegyzések mintái, a halálos ágyon való házasságkötések és egyéb hasznos dolgok foglaltatnak. Ezen művecské tehát nemcsak az anyakönyvvezetők nélkülözhetetlen segédkönyve, hanem kitűnően használható házassági ügyekben az ügyvédek részéről, továbbá a bírói kiigazításoknál, sőt gyámi ügyekben az árvaszékeknek. Az „Anyakönyvi Index” az időközben megjelent miniszteri rendeletekkel és határozatokkal, nemkülönben hasznos tudnivalókkal kibővítve, minden év január első felében a Franklin-Társulat kiadásában újból meg fog jelenni. Kapható a Franklin-Társulattól és minden hazai könyvkereskedésben. Ara 60 krajczár.

* **Új kereskedelmi szaklap.** A kereskedelmi alkalmazottak részére és érdekeinek kép-

viselete céljából e hó 10-én szaklap indult meg „Kereskedelmi Alkalmazott” czímen. A lapnak célja a kereskedelmi alkalmazottakat országos szövetségbe vonni, amelynek kebelében olcsó nyugdíjintézmény legyen létesítendő. Állandó rovatokban szakismeretek, gyorsírás és egyéb hasznos tudnivaló található föl e lapban, de különösen üdvös hatása lesz az üresedésben levő állások ingyenes közlésének, mely az alkalmazottakra igen rövid időn belül terjeszti ki áldásos hatását. A lap Gergely Illés és Szendery Mihály szerkesztésében jelenik meg. Kiadója és tulajdonosa Hexner Arnold.

A Csokonai-Kör közgyűlése.

— április 24.

Városunk egyetlen irodalmi köre, melynek alapszabályilag biztosított czélja a szép, jó és igaz eszméjének istápolása, a Csokonai-Kör tegnap délelőtt fél 11 órakor tartotta rendes évi közgyűlését a kereskedelmi akadémia dísztermében.

A gyűlést Bessenyei Széll Farkas elnök nyitotta meg, aki melegen üdvözölte a Kör megjelent tagjait s a jegyzőkönyv hitelesítésével megbizta dr. Óreg János és Csattb Zsigmond tagokat.

Az elnöki intézkedés után dr. Benedek János, a Kör érdemes titkára terjesztette be a Kör múlt évi működéséről szóló magvas tartalmú s költői lendülettel megírt évi jelentését.

Évi jelentés

a Csokonai-Kör 1899. évi működéséről.

Tisztelt közgyűlés!

Nemesebb feladat, mely egyes emberre, vagy valamely testületre hárul, alig képzelhető annál, mintha a létével szerkesztésben álló s mintegy lényéből folyó elsőrendű kötelességek mellett egy messzebből csillag nagy cél kisérgázásától vezéreltetve: küzd az emberiség legszentebb javaiért, az örök szépért, jóért és igazért, az emberiség tőkésbűléséért.

Az elmét fölvilágosítani, a szívet minden iránt, a mi szép és nemes fogakonynyá tenni: a legideálisabb törekvés, a miért munkás emberek izzadságának gyöngyei peregnék. S ha e nagy és nemes igyekezet egyenes útjára a hazaszeretet mindennél tündöklőbb csillaga ragyogtatja tiszta fényét: nem lankasztanak akkor a göröngyök, nem okoznak fájó sebet a vérző tüskék és bozótok, mert ezt a nagy célt szolgálni oly iga, mely szép és gyönyörűsége.

Ennek az eszményi törekvésnek öntudatos munkása a Csokonai Kör; s míg egyfelől a messzünnen biztatólag integető szép és dicsőséges végezlésre tekint: másfelől vissza-visszanéz a példa gyanánt magasló mult felé, hogy bátortást s helyes irányt nyerjen a jelen küzdelmeihez.

„Ki multjára érzéketlen:

Szebb jövőre érdemtelen.”

igy szól a mi öreg főiskolánk egyik halhatatlan érdemű költő-tudósának, Lugosy Józsefnek intése. S „multunkért küzdünk a jövővel”, mondá ugyane főiskola egyik költői magaslatra emelkedett növendéke, — Buljovszky Gyula.

A mi irodalmi, közművelődési- és szépítési körünk Csokonai Vitéz Mihály örök életű nevét vette föl czímébe s ezt a nevet irta fel ideális törekvéseinek lobogójára; s alapszabályaiban is erősen körvonalazott egyik célja „Debreczen város halhatatlan nevű költőjére, annak úgy életrajzára, mint irodalmi működésére és műveire vonatkozó mindennemű adatok beszerzése, a homályban feledett körülmények felderítése, kiadatlan és ösmertetlen munkáinak kikutatása, kéziratainak s

minden reá vonatkozó tárgyaknak, emlékeknek az összegyűjtő által a Csokonai kultusz művelése." E czél szolgálatára pedig ugyancsak alapszabályaink szerint egyik eszközünk „Debreczen város és vidéke régészeti és történeti emlékeinek, különösen a Csokonaira vonatkozó emlékeknek felkutatása s azok fontartásáról való intézkedés."

Ennek az alapszabályszerű feladatnak vezérfénye irányította legfőbbképpen a Csokonai Kör 1898. évben végzett pályafutását; melynek két kiemelkedő mozzanata Fazekas Mihálynak, a Ludas Matyi költőjének, Csokonai kortársa és hű barátjának lakó- és elhalálozási helyére illesztett emléktábla leleplezése és a debreczeni színészet 100 éves fennállásának méltó módon való megünneplése volt. Az előbbiről, mely 1898. évi április 17-én ment végbe, mult évi jelentésünk ad számot; a színészeti jubileumról itt emlékezünk meg, mint a lefolyt év legkimagaslóbb munkájáról.

Hazánk közművelődéstörténetében jelentékeny számot tevő esemény volt ez, mely Debreczen felé irányította az alkalmából az egész magyar nemzet figyelmét. E nagy eseménynek érdeme szerint való méltatása s az ünnepélynek ugy a kiváló alkalomhoz, mint Debreczen jó hír nevéhez mindenben méltóképen való előkészítése és rendezése vette igénybe mult évi munkásságunk javarészét.

A minden várakozást felül muló fényes siker legfőbb bizonyítéka, hogy e részben kifejtett fáradozásunk nem volt hiábavaló; nem az ünnepi alkalmak külső esillogására helyeztük a főszólyt, bár e tekintetben sem maradt fönn kívánni való, de maradandó emléket teremtettünk a korszakos eseménynek a debreczeni színészet 100 éves történetének megírása által melyet I. alelnökünk Géresi Kálmán történetirői tolla végzett; a Debreczenben 100 évvel ezelőtt tartott első előadás színhelyének egyszerű, de izléses emléktáblával való megjelölése által s a színészeti kiállítás rendezésével, melynek óriási munkával járó feladatát II. alelnökünk Komlóssy Arthur fáradságot nem ismerő buzgóssága oldotta meg.

Ez ünnepély kapcsolatos volt Csokonai születésnapjának megünnepelésével s ugyanezen alkalommal a ma már teljesen berendezett Csokonai szobában, körünk hivatalos helyiségében Csokonai-ereklye kiállítását is rendeztünk, melyhez egyesek, főleg pedig a főiskolai könyvtár, szívesek voltak átengedni Csokonaira vonatkozó emléktárgyaikat.

Ebből az alkalmából végzett kutatásainak vezettek bennünket egy pár ideig teljesen ismeretlen Csokonai kéziratra, melyről választmányunk megbízásából Dr. Kardos Albert tagtársunk fog közelebb ismertető felolvasást fog tartani.

Attérve ezek előrebocsátása után a jelentésünk statisztikai adataira: körünk a mult évben számos taggal szaporodott és pedig ugy alapító, mint rendes tagokkal. A Csokonai körnek jelenleg 91 alapító és 370 rendes tagja van.

Pénztárunk forgalmára vonatkozólag a pénztárnok által bemutatandó részletes jelentés nyújt közelebbi adatokat; e helyütt megemlítendőnek tartjuk, hogy a mult évben 2528 frt 66 kr. bevétel s 2073 frt 97 kr. kiadás merült föl; a kör jelenlegi vagyona 17,948 frt 27 kr.

Nagylelkű adományaikkal gyarapították körünk pénztárát ez évben is:

az ev. ref. egyház	50 frttal
az első takarékpénztár	50 "
az István gőzmalom	20 "
Debreczen sz. kir. város	600 "

s Bulyovszky Lilla urnó, a nyugalomba vonult hírneves művész, kit a színészeti jubileum alkalmával vendégünkül tisztelhetünk, 100 frttal belépett alapító agjaink közé.

A kör választmánya 7 választmányi ülést tartott, ezen kívül a színészet 100 éves fennállásának megünneplése alkalmából külön rendező bizottsággá alakult, melynek tagjai voltak az összes választmányi tagok s rajtok kívül Roncsik Lajos városi tanácsnok, Komjáthy János színigazgató, Szojka Gyula keresk. akad. tanár, Tóth András szobrász, Ujlaky Antal, Than Gyula stb. hírlapírók, e rendező bizottság 6 rendes s több rendkívüli üléssel készítette elő a 100 éves ünnepélyt.

Felolvasó üléseink közül első helyen kell megemlékeznünk azon diszgyűlésről, melyet körünk Hajdúvármegye székházának dísztermében 1898. évi november hó 27-én a már említett 100 éves jubileumkor tartott.

Ezen az ülésen, mely Komlóssy Arthurnak, mint a színészet 100 éves fennállásának ünnepét rendező bizottság elnökének vezetése alatt ment végbe, képviselve volt a magyar kir. kormány, nevezetesen Perczel Dezső akkori belügyminiszter, ki személyének képviselésével gróf Dégenfeld József urat, Hajdú vármegye es Debreczen szab. kir. város főispánját bizta meg; továbbá az országos színészegyesület Pázmándy Dénes elnök és Mészáros Kálmán igazgató által; a Nemzeti színház Somló Sándor és Ujházi Ede által; a Népszínház Géczy István által; a kolozsvári országos Nemzeti színház Follinusz Aurél és E. Kovács Gyula által; a Kisfaludy Társaság dr. Hegedüs István által; a Petőfi Társaság Prém József és Szana Tamás által; az „Otthon” írók és hírlapírók egylete Hevesi József, dr. Lipsey Ádám, Rákossy Viktor és Szomaházi István által; az Erdélyi irodalmi társaság Gyalui Farkas által; a nagyváradi Szigligeti-társaság, az aradi Kölcsey-egylet, a nyiregyházi Bessenyei-kör, a kassai Kazinczy-kör, a szegedi Dugonics társaság, a kecskeméti Katona József-kör stb. E diszülésen közreműködtek: a debreczeni dalegylet, mely Mácsay Sándor karnagy vezetése mellett Huber „Honfi-dalát” adta elő; Komlóssy Arthur elnöki megnyitó beszéde után Géressy Kálmán olvasott föl részletet „A debreczeni színészeti története” című munkájából s E. Kovács Gyula, a kolozsvári színész-költő szavalt a Csokonai Kör felkérése folytán írt „Emlékezünk régiekről” című alkalmi költeményét.

A színészeti jubileum II-dik része Hajdúvármegye székháza terén, a 100 évvel ezelőtt 1798. augusztus 11-én tartott első színi előadás színhelyét megjelölő emléktábla leleplezése volt, mely alkalommal a debreczeni összes daloskörök és pedig a debreczeni dalegylet, az ev. ref. főiskolai kántus, a Petőfi dalkör, munkás dalegylet, iparos ifjak dalköre és az ácsifjuság dalegylete együtt adták elő a Szózatot, majd befejezésül a Hymnuszt, alkalmi beszédet pedig dr. Bakonyi Samu főtitkár tartott. Délben közeledt a Bika dísztermében. Délután 4 órakor nyitott meg a kereskedelmi akadémia dísztermében a színészeti kiállítás, melyen valóságos drága kincsei voltak felhalmozva a magyar színi szet legbecesebb emlékeinek s mely egy héten át bucsujáró helyét képezte Debreczen város és vidéke szépért és jóért lelkesedő közönségének. Felemlítjük végül a jubileumi ünnepek utolsó pontját, a debreczeni színházban tartott díszelőadást, melynek fényét a mult és jelen fényes alakjai közül többen emelték közreműködésükkel: Sz. Prielle Kornélia, Mándoky Béla, E. Kovács Gyula, Ujházy Ede, Zilahy Gyula stb. Ekkor adatott elő Körösi Kálmán tagtársunk ez alkalomra írt „Prolog”-ja is, mely a jubileumra írt többi művekkel együtt ki is nyomtatott a város könyvnyomdájában; s e helyütt tartjuk kiemelendőnek Debreczen város azon szíves áldozatkészségét is, miszerint a színészeti jubileum alkalmából nyomdá-

ját 450 frt értékű nyomdai munka végzésére díjtalanul rendelkezésünkre bocsátani kegyeskedett.

Az 1899-ik évi február hó 26-án az Arany-Bika dísztermében társas vacsorával s tánczszal egybekötött felolvasó ülésein Szinnyei Gerzon, a sárospataki főiskola tudós tanára tartott előadást illy cím alatt: „Társadalmi és művészeti viszonyok a XVIII. században” s ez este kedves alkalmul szolgált újabban is meg erősíteni azt a bensős kapcsolatot, mely Sárospatakot és Debreczent a magyar kultúra szolgálatában évszázadok óta a legszebb frigyben egyesíti. E felolvasó üléseken közreműködött még Szabó Gizella k. a. rendkívüli tetszés mellett előadott vig monológgal, a Petőfi-dalkör, városunk ezen legifjabb, de máris szép haladást tanúsító dalegylete, Csokonai „Tihanyi Echo”-jának s szép magyar népdaloknak énekletével; Ráczy Károly zenekara pedig muzsikával.

Legutóbbi felolvasó üléseink f. évi április 14-én ment végbe a kereskedelmi akadémia dísztermében, melyet Zalai Márk „Alomszuszi ébredése” cz. társadalmi csevegése tett tanulságossá, Jablonczay Kálmán „A főispán fia” cz. elbeszélése, Ady Endre fiatal költő versei s Nagy Dezső remek czimbalomjátéka pedig gyönyörködtetővé.

Az a meleg érdeklődés, melylyel felolvasó üléseinket városunk művelt közönsége s különösen a bájos szép nem megtisztelti, e felolvasások gyakoribb tartására serkent bennünket s még a f. évi nyári szünet előtt két ülésünk van kitűzve, egyik a legközelebbi napokban, másik dr. Veszprémy István emlékére a jövő hó folyamán.

Jelentékenyen gyarapodott körünk könyv- és ereklyetára az elmúlt év folyamán s különösen a színészeti jubileum, illetve kiállítás következtében. Fogadják a kegyes ajándékozók hálás köszönetünket.

Köszönettel kell megemlékeznünk főleg a debreczeni kereskedő társulatról s annak érdemdu elnökéről Zádor Lajos urról, azon kegyességért, miszerint nemcsak körünknek adtak díszes állandó helyiséget, hanem a kereskedelmi akadémia művészi szépségekkel ékes dísztermét ugy a színészeti jubileum alkalmával a kiállítás számára, mint nevezetesebb gyűléseink tartására átengedni méltóztattak.

Említésre méltó mozzanatai körünk mult évi történetének a Csokonai-szoba teljes felszerelése, berendezése; Csokonai szobrának 1898. június 4-én az országos középiskolai tanáregyesület által történt megkoszoroztatása, mely alkalommal az egyesület elnöke Beóthy Zolt tartott a szobornál gyönyörű beszédet. Az 1898. szept. 20-án Kassán alakult „Kazinczy-kört” üdvözöltük; a debreczeni Casinó által évenként kiírt szokott Kazinczy-pályázatra beérkezett műveket ez évben is megbíráltuk, az új pályakérdések kitűzésére javaslatot tettünk; s elkészítettük a Telegdy K. László-féle színmű irodalmi pályázatra vonatkozó ügyrendet s pályázati szabályokat s ha a miniszteriumtól a város által többször sürgetett intézkedés leérkezik: a pályázat már ez évben kiíráható lesz.

Sajnos vesztesége körünknek, hogy érdemes és buzgó választmányi tagtársunk Puky Gyula kir. táblai volt elnök ur, váro-unkból végleg eltávozott s választmányi tagságáról is ez okból lemondott, A lelkes érdeklődés, melylyel körünk ügyeit gondozta; az a szíves vendégszeretet, miszerint pár év előtt még hajléktalan körünknek vál. üléseink számára a kir. tábla helyiségében otthont engedett; s főleg buzgólkodása és tevékenysége a színészet 100 éves fennállása megünneplésének előkészítésében, melynél ő volt az előkészítő bizottságnak első elnöke, —

rra készte
mai közg
érdemei m
taggá való
legközelebb
van véve I
reczen váro
hírű tudós
ünnepélye,
kőházának
öröm érte
s a legköz
felölélő évk
nyári szüne
rünk tagjai
Ezekk

meg t. köz
képét: töre
ban és az
a szépet, k
követni a r
hármastul
pet, a min
művelni az
által a szár
az élet mi
foglaltatás
szerint.

E köt
töltésének
elő évi jele
tudomásulv

Debre
A Cso
vében.

Dr. Bene
ti

A fel
valló évi
vétellett.

Ezután
fel jelentés
mely a fen
denben egy
tése szerint
találattott s
megadatott.
emliti, hogy
ban a pénz
volt felvív
által teljes
több mérvb
áll arányba
nek, hogy
forintban ál

Ugy a
a pénztárno
lat egyhang

A vála
letbeli tags
megválaszta
az errevo

Ezután
mint tisztán
az eddigi sz
mukat a K
Egyuttal a
Tóth Kálmá

Könyv
hogy a tis
megválaszta
ragaszkodni
mely a tiszt
zás utján ál

Miután
nősen az el
és dr. Bene
könyvi kös
Tóth Kálmá
s a szavazás

A szav
Elnök:
Kálmán, Kom
Károly. Pén
Dr. Bakonyi S
Számviszáló
Szabó József

A válas
mében kilépe
tattak: Dr. Bal

arra készítették választmányunkat, hogy a mai közgyűlés elé javaslatot adjon be érdemei méltó elismerésül tiszteletbeli taggá való megválasztása iránt. Körünk legközelebbi munka programjába fel van véve Dr. Veszprémy Istvánnak, Debreczen város mult században élt világ-hírű tudós orvosának s írójának emlékünnepe, Petőfi 1849-iki debreczeni lakóházának — hol a legnagyobb családi öröm érte — emléktáblával megjelölése; s a legközelebb mult 4 év munkásságát felölelő évkönyv kiadása, mely még a nyári szünet előtt szét fog küldetni körünk tagjai részére.

Ezekkel a vonásokkal rajzolhatjuk meg t. közgyűlés, mult évi működésünk képét: törekvésünk az volt, a mi a multban és az marad a jövőben is: művelni a szépet, kedvelni a jót, a nemest; követni a mi jelképünknek Csokonainak hármastulajdonságát: az igazat, a szépet, a minden ízében magyar nemzetit; művelni azt teljes odaadással, mindazonáltal a számunkra kiszabott képességek, az élet mindennapi gondjaival való elfoglaltatás mellett mutatkozó lehetőség szerint.

E kötelességérzet tőlünk telhető betöltésének jól eső öntudatában terjesztjük elő évi jelentésünket, kérve annak szíves tudomásulvételét.

Tisztelettel

Debreczen 1899. évi ápril hó 19-én.

A Csokonai Kör választmánya nevében.

Dr. Benedek János
titkár.

Szóll Farkas
elnök.

A felolvasott s nagy tanulmányra valló évi jelentés örvendetes tudomásul vétetett.

Ezután a Kör pénztárnoka olvasta fel jelentését a Kör anyagi állapotáról, mely a fennebb említett összegekkel mindenben egyező. A számvizsgálók jelentése szerint a pénztár teljesen rendben találtatott s pénztárnoknak a felmentvény megadatott. Ezzel egyidejűleg elnök megemlíti, hogy az eddigi költségelirányzatban a pénztárnok részére 40 forint jutalék volt felvéve. Ez azonban a pénztárnok által teljesített s jövőben még fokozottabb mérvben teljesítendő munkával nem áll arányban. Javasolja azért a közgyűlésnek, hogy a pénztárnok évi díjazása 100 forintban állapítsák meg.

Ugy a költségelirányzat, valamint a pénztárnok fizetésére vonatkozó javaslat egyhangulag elfogadott.

A választmány által javasolt tiszteletbeli tagságra Puky Gyula egyhangulag megválasztott s az elnökség megbízott az erre vonatkozó értesítés megtételével.

Ezután a Kör elnöke ugy a maga, mint tisztársai nevében köszönetet mond az eddigi szíves támogatásért s mandátumukat a Kör rendelkezésére bocsátják. Együttal a választás vezetésére Könyves Tóth Kálmánt kéri fel korelnökkül.

Könyves Tóth Kálmán indítványozza, hogy a tisztikar egyhangulag ujonnan megválasztassék. Elnök azonban szigorúan ragaszkodni óhajt az alapszabályokhoz, mely a tisztikar választását titkos szavazás útján állapítja meg.

Miután még a tisztikarnak s különösen az elnöknek, Komlóssy Árhurnak és dr. Benedek János titkárnak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott, Könyves Tóth Kálmán elfoglalta a korelnöki széket s a szavazás kezdetét vette.

A szavazás eredménye a következő:
Elnök: Szóll Farkas. Alelnökök: Géresi Kálmán, Komlóssy Arthur. Ügyész: Szilágyi Károly. Pénztáros: Tóth Béla. Főtítkár: Dr. Bakonyi Samu. Titkár: Dr. Benedek János. Számvizsgálók: Dr. Tüdős János, Márton Imre, Szabó József.

A választmányból az alapszabályok értelmében kilépett tagok közül ismét megválasztottak: Dr. Balkányi Miklós, Dobieczy Sándor,

Hamar László, Dr. Kenézy Gyula, Kölcsey Sándor, Dr. Körösi Kálmán, Márk Endre, Sinka Sándor, Dr. Szántó Sámuel.

Ujonnan választottak meg: Ferenczy Gyula, Dr. Gulyás István főiskolai tanárok és Bernáth Elemér kir. táblai elnök.

SZÍNHÁZ.

* **Három előadás.** Szombat este Prielle Kornélia betegsége következtében Marcell helyett „A Stomfay család”-ot adták. A darabváltozás daczára szép számu közönség jelent meg. A szereplők közül különösen Szabó Irma, Kiss Irén, Komjáthyne, F. Csizváhy Etel, Szacsnyay és Fenyéri tünnek ki hatásos játékkal. — Vasárnap délutáni előadásnak különösen az kölesönzött érdekességet, hogy a „Baba” című szerepét Serfőzy Zseni játszotta igyekezett. Este gondos előadásban ismét a „Gyurkovich lányok” került színre. A közönség sokat tapsolta az előadókat.

Legujabb.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

A képviselőkhz ülése.

Budapest, április 24. (Érk. d. u. 2 ó.) A képviselőháznak 5 perczig tartó gyűlésén az elnök bejelentette, hogy Széll Kálmán miniszterelnök és Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a törvényes határidőn belől petíció nem érkezett, így végleg igazoltak.

A nemes ócsai választás ügyében jelentette a bíráló bizottság, hogy a vizsgálatot elrendelte Orley Kálmán vezetése alatt. Pichler nagy zaj közepett kéri a Házat, hogy ne vegyék tudomásul, a bizottság jelentését. Többek hozzászólása után a bizottság intézkedését a Ház magáévá tette.

Szivák Imre terjesztette még be a kuriai bíraskodásról szóló jelentését s tárgyalását csütörtökre tűzték napirendre. Kedden ülést nem tartanak. — szerdán pedig a kormány a benn levő tiz interpellációra válaszol.

A főrendiház ülése.

Budapest, április 17. (Érk. d. u. 2 ó.) A főrendek 11 órakor gyűltek össze inkább csak formális ülésre gróf Károlyi elnök szép beszédben parentálta el a legközelebb elhunyt Ernő főherceget és Radvánszky János bárót. — A költségvetés tárgyalásánál gróf Zichy János a felekezeti iskolák államosítása ellen erősen provokált.

Fejérváry pécsi diszpolgár.

Budapest, április 24. Pécs város képviselőtestülete mai közgyűlésén Fejérváry honvédelmi minisztert egyhangu lelkesedéssel diszpolgárrá választotta. Pécs képviselőtestülete továbbá elhatározta, hogy Széll miniszterelnököt és Hegedüs Sándor kereskedelmi minisztert feliratban üdvözlik.

Görögkeleti zsinat.

Budapest, április 24. Metianu érsek metropolita május 7-re összehívja Nagy-Szebenbe az erdélyi görögkeleti főegyházmegye zsinatát. Az aradi görögkeleti püspök választás május 14 én lesz.

NAPI HIREK

— **Zenede.** Tegnap, vasárnap este a Zenede ismét hangversenyt rendezett, mely a programszám utolsó pontjával Popp: Hangverseny kezdődött. Ebben Skédl Lajos, Simonescu Sándor, Schwarz József, Z. Kiss Jenő, Pásztor Gyula, László Jenő és Hora Károly jönevű növendékek vettek részt. Skédl vitte a fuvola szólamot. Mindnyájan jeles készültsgű zenészeknek bizonyultak, kik között Pásztor Gyula az ifjusági zenekar neves karmestere, Simonescu és László a quartett-társaság tagjai. Főlösges külön

kiemelnünk, hogy Popp darabját nagy tenultsággal s fényes sikerrel adták elő. Wimmer Ella előbb Tostinak akromaticus Ninonját, majd Greghnek népszerű Serenátáját énekelte oly sikerrel, hogy utóbbit meg is kellett ismételnie. Schwarz József hegedün interpreálta Dauda: Fehér nő ábrándját s hozzá igen jól. Némi lámpalázzal küzdött, Spitz Lipót rokonszenves fiatal zenészünk nagy technikáról tanuskodó flageolett hangot csalt ki Benót: VII. Concertjének előadása közben. Ha izlésében finomodik, sokat lehet még várni tőle. Ugy ő, mint az utolsó szám előadója azok, kiknél a haladás a legszembeszökőbb mérvben jelentkezik. Érdekes volt a következő pont is: Poe Edgarnak, az amerikai költőnek Hollóját Raics Erzsike szavalta szerencés organummal, átértett és helyesen alkalmazott pathossal. Hermann Irén és Goldstein Jolán Campana szép duettjét adták elő. Hermann Irénnek szép alt hangja van, G. Jolán jó szopránnak ígérkezik. — Térei Emma Gounod — Raff: „Julia keringőjét” tökéletes technikával énekelte. Előadásában több figyelemreméltó sajátságot észleltünk. Külön ki kell emelnünk a zenede egyik tehetséges növendékét Biedermann Frida k. a. t., ki Webernek nagy Rondoját adta elő briliánsul, kellően hangsúlyozva. Tekintve a kiválasztott piéce nehéz természetét, Biedermann Frida k. a. igen sok figyelemreméltót produkált, igyekezett a közönség is hálás tapsokkal jutalmazta. Összegezve az egyes pontoknál elmondottakat, a zenede hangversenye jól sikerült és méltán sorakozik az előzőkhöz.

— **A Bessenyei szobor leleplezési ünnepe,** a mely a május hó 9-iki törvényhatósági közgyűlés keretében fog végbemenni, egyik magasan kiemelkedő pontja lesz Szabolesvármegye évkönyveinek. Az ünnepeylen nemcsak a szomszéd törvényhatóságok, de az országgyűlés, a Tudományos Akadémia, Petőfi és Kisfaludy Társaság s minden valószínűség szerint a kormány is képviseltetni fogja magát. A művészi becsü meghívók a napokban küldetnek szét. Egyik legszebb része lesz e nevezetes napnak a Bessenyei-kör által rendezett estély, melyen Márkus Emilia is közre fog működni, tárgya pedig Komjáthy János debreczeni szintársulatának színielőadása lesz. Estély után társas vacsora lesz a Korona szállodában, a melyet táncmulatság fog követni.

A debreczeni nagyerdő vendéglői berletet Debreczen sz. kir. városának engedte át, mit azzal a kijelentéssel hozok a t. közönség tudomására, hogy ezen vendéglői helyiségeket egész ujonnan rendeztem be s azt a forgalomnak már át is adtam. Kora reggeltől a nap bármely órájában a leginyenczebb igényeket is kielégítő módon és a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett állanak ugy választékos konyhám, mint kizárólagosan Dreher-sörök, előkelő termelőkötől származó borok s mindenemű italok a t. közönség rendelkezésére. A nagyerdői vendéglői üzletet felügyeletével s állandó helyettesemként öcsémet Márkus Sándor urat biztam meg. Teljes tisztelettel

Márkus Jenő

a Dreher-féle sör-csarnok vendéglőse.

Gyászrovat.

* **Halálozás.** Özv. *Kuczik Mibályné Szala* Mária, egy köztisztelőben álló matrona tegnap meghalt 85 éves korában. Holnap délután 3 órakor temetik ref. szertartás szerint a Nap-utca 13. sz. háztól.

* **Hirtelen halál.** *Kun Ferencz* déli gyümölcsárús, ki különösen a Páris kávéházban kucsébereskedett, ma reggel fél 3 órakor a Páris kávéházban egy kis borocskát óhajtott inni. Leült hát egy székre, hogy a bort elfogyasztja, de mielőtt megkóstolhatta volna, hirtelen összeesett és szívzselhűdés következtében meghalt. A szerencsétlent Dr. Balkányi Emil orvos vizsgálta meg, ki azonban már csak a beállott halált konstatálhatta. Haláláról Budapest lakó feleségét értesítették.

CSARNOK.

Bacsányi János hitvese.

Irodalomtörténeti regény.

— Irta: *Könyves Tóth Kálmán.* —

(Folytatás.)

11.

Magát számba sem vette, lelke előtt csak egy cél lebegett: megmenteni Bacsányi bűnös nem lehet, hiszen akkor nem ígérte volna meg, hogy Bécsbe jön s az ő kedvéért itt keres állomást. Mindinkább azon gyanu ébred Gabriella lelkében, hogy Bacsányi magán bosszu áldozata. S ha Gräzenstein csakugyan titkos rendőr, akkor a dologban az ő keze játszik. Legelső teendője volt tehát Gabriellának, Bacsányit értesíteni, hogy meneküljön. Meleg sorokban kérte, hogy ha lehet, tisztázza magát a vádtól, ha pedig részese az összeesküvésnek, meneküljön rögtön külföldre. És Gabriellája, kerüljön bár életébe, követni fogja. Levelét megírván, minden késedelem nélkül a Forgách palotába ment, mert a postába nem bizott. A főispánné, miután Gabriella előtt mindent részletesen elbeszélte, ő maga is irván egy pár sort, hűséges huszáriját hivatta föl s ráparancsolt, hogy váltott lovakon menjen férje jószágára s a levelet egyenesen a titkár urnak kézbesítse. Innen az aggódó leányka Greinerékhez sietett. Csak Karolinát találta otthon, ki azon biztatással bocsátá el, hogy férje az ő ügyében fáradozik s estvére hihetőleg bővebb értesítést fog adhatni.

Beállott végre a türelmetlenül várt estve, midőn nyolcz óra tájban Greiner s neje megérkeztek. Karolina Krisztina asszony nyál társalgott; az öreg ur még nem jött haza. Greiner bement Gabriella szobájába és így szólt:

— Egy nap alatt többet tudtam ki, mint Bécs egész rendőrsége. Megvesztettem Gräzenstein inasát, magam is inasnak öltözvén. Tudja, az inasok, ha egy kissé felöntenek a garatra s mámorukban egy arany helyett kettőt is látnak, nagyon közlékenyek. Én egy titkos rendőr inasának adtam ki magamat, díszkedve említém gazdám bükezését, ki arannyal tömi be számát, hogy hallgassak. De most távozni vagyok kénytelen Bécsből s ő reá vettem szememet, mint a ki legmúltabb lenne helyemet elfoglalni.

Egyik szó követte a másikat s kisütöttem, hogy az ő gazdája ruhatárában több áldottónt tart; de e ruhatár kulcsa mindig nála van s e titok nyomára ő is csak véletlenül jött. Azt, hogy gazdája nem színész, biztosan tudja, s hogy titkos rendőr, biztosan sejtí; mert gyakran későn este gyanus egyének fordulnak meg a házban. Ennyit puhatolt ki, ha többet kívánna tudni, szóljon rendelkezésére állók.

— Tehát sejtelmem nem csalt, — sohajtá Gabriella, melegen megszorítva barátja jobbát, — alattomos ellenséggel állunk szemben. Ez ember aligha el nem jön hozzánk, igyekszem elpalástolni undoromat, nehogy még csak távolról is sejtse, hogy nyomán vagyunk. Most már teljesen hiszem, hogy Bacsányi ellen ő terjeszté ki fondorlata hálóját. Résen kell lennünk. Ön küldjön ügyes megbízottat Budára, hogy minden eseményről részletesen tudósítson bennünket; maga pedig, bármily ürügy alatt, lépjen érintkezésbe Saurau gróffal, kit ő felsége a vallatóbizottság elnökévé nevezett ki.

— Mindez könnyű lesz, — viszonzá Greiner, — a gróf régi iskolatársam, s hiszem, hogy szükség esetén segítkezni is nyújt. De sokkal nehezebb lesz Gräzensteint kijátszani. Az ilyen emberek nem igen bocsátják ki karmai közül prédájukat, s ha egyik tervök meghiusul, másikat építenek. De azért nem szabad elcsüggednünk, mert a csüggedés a siker átka.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A szőlő- és gyümölcsös tavaszi gondozása.

Ha a szőlő és gyümölcsös tavaszi gondozásáról kimerítően akarnánk értekezni, akkor több számra terjedő cikket kellene közre bocsátani.

A szőlő legfontosabb tavaszi munkálata a metszés. Erről felesleges sokat beszélnünk, mert a legbővebb s legkimerítőbb vitatás után is ki ki annál a metszési rendszernél marad, a mit szőlőmunkása ismer. Nálunk képzett szőlőmunkások nincsenek — legalább elegendő számban nincsenek. — Nem is igen fog a debreczeni szőlőszet felvirágozni, míg vagy maga a tulajdonos be nem áll tanulónak s tanítónak, vagy képzett vinczelléreket nem alkalmaznak a nagyobb szőlőtulajdonosok.

Nem elég tudni a hosszú csapos, rövid csapos, a szálvesszős mivélési és metszési módokat, hanem tudni kell azt is, hogy melyik faj terem dusabban ez, vagy ama művelet mellett.

Míg a szaktudósok megállapodott ítélete a közéletbe átmegy, addig sok tőkét tönkre tesz az ósdi szokásokhoz ragaszkodó szőlőmunkás. — Nem azt mondom ezzel, hogy szobatudós után itéljünk s induljunk, hanem a vidékenként termelésre beváló fajok tenyésztését s a vidékenként leghelyesebbnek elismert metszési módnak általánosítását tekintem a szőlőszet egyik főfeltételének.

Eltéktve a trágyázás körüli járatlanságra, a szőlő életteni ismeretének tel-

jes hiányára, még mindig hasznot hajtó foglalkozás a szőlőszet; csak az újabb időben rátoluló ellenségekkel szemben a helyes védekezést végezzük következetes pontossággal, kitartással.

A legkevesebb tudást igényel a barkó elleni védekezés. Egyszerűen palaczkba szedjük s leforrázzuk, vagy elégetjük. — Sajnos, ezt a munkát sem végezzük el mindnyájan s így azoknak bosszankodása csakugyan jogosult, akik másoknak a hanyaguk vagy éppen nem teljesített védekezése miatt évről évre ismételtlen találkoznak a nagyszámu kellemetlen vendéggel.

Igy vagyunk a gyümölcsfák védelmével is. — Nem oly óriási baj az, ha a faültetés, a fa nemesítés, fa ápolás nemesen szórakoztató munkáit még mindig sokan nem ismerik s nem végezik. Elvégre a gyümölcsészet kenyeret adó életpálya s ellátja a szükségletet már is szépen fejlődő kertésztünk. A magyar nép sokkal praktikusabb kezd lenni az ősi szép erények rovására, hogy sokáig tétlenül nézze mások gyümölcsösét. Addig is, a legegyszerűbb feladatokat teljesítve megelégedhetünk, ha t. i. a férgek elleni védekezést odaadással teljesíti.

Amde az „Anthonomus piri Sch.“ „Coccus conchaeformis Cymel“ „Mitilaspis pomorum“ stb. czifra nevű bogarak mind-egyike elleo más más permetező anyag kell; tehát ezeket it tudni illenék.

Hát majd meg fogja tanulna, csak hogy keserű áron! Addig is megtehetné, hogy legalább a cserebogarakat szedje fel fáról s ne okozzon kárt szomszédjainak.

Ismertem falusi néptanítóból lett falusi jegyzőt. A hetvenes évek vége felé principálisom volt. Nem volt Baranyában sehol oly szép szőlő és gyümölcsös, mint az ő körjegyzőse területén, minden faluban, minden gazdánál.

Oka? Pirinezipálisom lelke.

Nem várta be a cserebogár szedését elrendelő s juniushban megjelent rendeletet, sem a hernyózásra, szerbtövis irtásra, kapitányvizekre vonatkozó, rendesen ldő után érkező utasításokat s nem is bizta az ellenőrzést falusi bíróra s közvetve a kisbíróra, dobosra vagy baktarra, hanem elgyalogolt faluról-falura s a pappal, tanítóval belátogatott minél több udvarra.

Jó akarat, tapintatosság, erély: ezek voltak eszközei.

Vajjon nem lehetne-e ezt másutt is teljesíteni? No ilyen alakban nem; de bizonyára hatna, ha az arra hivatottak a rendeletek végrehajtását szigoruan ellenőriznék.

Dicséretesen intézkedett Sopron város, amidőn a városi iskolákat a cserebogár rajzása idejére bezáratta s egy hektoliter cserebogárért a város pénztára 4, mond négy forintot fizet, a bogarakat pedig méz és carbol keverékbe öli.

Debreczen sok szegény külső lakosa arra van utalva, hogy csekélyke földjén hollandus módon minél nagyobb jövedelmet biztosítson magának. — Kérve kérem azokat, akik tehetik, képesítsék erre ezt a jó magyar népet. Az Isten megfizetend érte.

Debreczen, 1899. ápril 21.

Szentjóbó Kálmán.

„Henneberg-selyem“

csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik.

valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(os. és kir. udvari szállító.)

Szomolnok. A buzokozik teljes hétnek, holna, sőt e tett ki az ázódot késmintha ezarárat eléggé.

Több felhozott korában öztözsden nyemennyiség.

Azóta most ama retne szab elhelyezni.

Az erőlattal szemlolt volt és eredménybe forgalomma esökkenést.

A hatkivül a nap habár későtengeri a feben tartotta.

Ezért ára szintén 35—40 kraj.

Debrec

Folyószám

Ma hétfő

Vigjáték 3

La Thibaudi
De Terillac
Adrien de F
De Cerieourt
Theodule.

Anette
La Thibaudi
Pintea Ang
Történi

Holnap, kedő

A 1

Dráma 5

K

Felelős sz

Főm

Árver

Vagy debreczen tömegében 1874 frt telések, a évi ápril keletkezett évi ápril 6 órákor a c szék árvevendő ny pénz fizet igérőnek

Debrec

A gabonatőzsde hete

Budapest, április 24.

Szomoru hete volt a gabonatőzsdének. A buzaring hatás csak most mutatkozik teljességében. Nem volt napja a hétnek, hogy a buza ára ne csökkent volna, sőt egyik napon teljes 25 krajczárt tett ki az áresés. A fővárosban fölhalmozódott készáru nem látszott elégnek, mintha ezzel nem lehetett volna a gabona árát eléggé nyomni.

Több fővárosi nagy czég Romániából felhozott még a márcziusban a ring fénykorában összevásárolt és ugyanakkor a tőzsdén nyereséggel előre eladott nagymennyiségű búzát.

Azóta nagyot fordult a világ. A buza most ama czikk, melytől mindenki szeretne szabadulni és a melyet lehetetlen elhelyezni.

Az erőhozatalokkal és a nagy kínálattal szemben a készület gyenge, korlátozott volt és a naponkinti áresések végeredményben 70.000 métermáza heti forgalommal, fél forintnál nagyobb áresökkenést idéztek elő.

A határidőket a lanyha határüzleten kívül a naponkinti felmondások nyomták, habár később némi árjavulás állt be. A tengeri a fedezési vásárlások következtében tartotta nivóját.

Ezért kenyérmagvak közül a rozs ára szintén rohamosan csökkent mintegy 35-40 krajczárral.

Gs. J.

Ujdonság!

Debreczeni városi színház.

Folyószám 203. Bérlet 166. szám „A”
Ma hétfőn, 1899. évi április 24-én
másodszer

Családi örömök.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Hennequin M

SZEMÉLYEK:

- La Thibandiere . . . ifj. Szathmáry
- De Terillac báró . . . Szacsavay S.
- Adrien de Ferillac . . . Tanay F.
- De Cerieourt . . . Sziklay M.
- Theodule . . . Rubos Árpád
- Anette . . . T. Halmi M.
- La Thibaudierné . . . Kiss Irén
- Pintea Angele . . . Cserényi Adél

Történik Párisban, a jelenkorban.

Holnap, kedden, ápril 25-én bérlet 167. „B”

A fekete gyémántok.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Jókai Mór.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

Árverési hirdetmény.

Vagyonbukott ifj. **Rózsa Lajos** debreczeni fűszerkereskedő csődtömegében leltározott, s összesen 1874 frt 65 kr. értékű boltikövetelések, a csődválasztmány 1899. évi ápril 20-án tartott üléséből keletkezett határozata folytán, a f. évi ápril hó 27-ik napján délután 3 órakor a debreczeni kir. törvényszék árverési termében kezdetét veendő nyilvános árverésen készpénz fizetés ellenében a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

Debreczen 1899. ápril. 23.

Dr. Sárny Bertalan,

ügyvéd, mint csődtömeggondnok.

**Kovács Sándor, égvényes kénes hatású
ÁRTÉZI FÜRDŐJE BIHAR-DIÓSZEGEN.**

Rövid fennállása óta elért fényes győgyeredményekért számos köszönő és hálaírat birtokában van s a vidéki közönség által előszeretettel és tömegesen felkeresetik. Ez évben a közszükségletnek megfelelőleg több fürdő-kabin és vendég-szobával kibővített, melyek a technika legújabb vívmánya szerint

a legzezszerűbben szereltettek fel

ugy, hogy a kényesebb izlésűek is teljesen otthonosan érezhetik magokat.

Vendéglő és italmérő helyiséggel is rendelkezik, a hol a fürdőtulajdonos személyes felügyelete alatt a vendégek a legkifogástalanabb ellátásban részesíttetnek.

Eddigi tapasztalatok után biztos hatású a **köszvény és oszuzos bántalmak** különböző alakjainál; a **veék, máj, lép és méh daganatainál és gyuladásainál; aranyeres bántalmaknál**; az idegrendszer számos megbetegedéseinél; törések és ficamok után visszamaradt tagmerevedéseknél.

Különösen felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét azon szerencsés körülményre, hogy a vidéken állandóan fellépő malarikus lázak által okozott léptultengések a fürdők rövid használatát után gyorsan eloszlanak, miért is mint utókura ischias bántalmak után ugyszólván nélkülözhetetlen.

A fürdő állandó orvosi felügyeletével **Dr. Kajdy József** községi orvos ur van megbízva, ki a szükséghez képest a legújabb massaget és villanyt eszközli s a betegeket a leggondosabb szakzerű kezelésben részesíti, s a fürdő használatát illetőleg hasznos tanácsal látja el. **Dr. Komáromy Dezső** nagylétei orvos ur az ásványvízzel tett kísérlet alapján főleg mint ivógyógymódot ajánlja a közönségnek. — A n. é közönség szives pártfogását kéri

KOVÁCS SÁNDOR, fürdőtulajdonos.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

		Korona e
Készpénzben fizetendő	1	Jutalom 600000
	1	nyer. 400000
	1	„ 200000
	2	„ 100000
	1	„ 90000
	1	„ 80000
	1	„ 70000
	2	„ 60000
	1	„ 40000
	5	„ 30000
	1	„ 25000
	7	„ 20000
	3	„ 15000
	31	„ 10000
	67	„ 5000
	3	„ 3000
	432	„ 2000
	763	„ 1000
	1238	„ 500
	90	„ 300
31700	„ 200	

15650 à 170, 130, 100, 80, 40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre I. osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet hivatalos tervezettel együtt küldeni. 993 12 10

Az összeget ( ) utánvételezni kérem ( )
( ) postautalvánnyal küldöm. ( ) a nem tetsző törlendő.

Pontos
ozim.)

A negyedik nagy magy. kir. osztály sorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre **ujból** **50,000** nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerül fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, **órlásiak.**

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szives mielőbbi megrendeléseknél **eredeti sorsjegyeket** a tervezetű **eredeti árban** és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.— frt
" fél " " " " 3.— "
" negyed " " " " 1.50 "
" nyolcozad " " " " —.75 "

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a **rendelményeket** mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. május hó 3-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték

főelárusítói

Budapest, V. Váci-körut 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt örülbelül egy és fél millió koronát.

